

Naučná stezka na ČOV Mělnické Vtelno

Josef Živnůstek

Vodárny Kladno – Mělník, a. s., (VKM) zrekonstruovaly v roce 2025 jednu ze svých nejstarších čistíren odpadních vod a současně poslední ČOV, která ještě fungovala na principu oxidačního příkopu. Součástí rekonstrukce bylo i významné navýšení kapacity z 1 540 na 2 240 EO.

Při plánování způsobu rekonstrukce čistírny zazněly na výrobních výborech i stesky vodárenských matadorů, že oxidační příkop již téměř neuvídíme a že by bylo vhodné tuto ČOV zachovat jako technickou památku. Jiné hlasy argumentovaly, že VKM přeci není památkový ústav, a navíc je ČOV třeba intenzifikovat pro plánované posílení ochrany oblasti nejvýznamnějšího vodního zdroje společnosti. Zachování oxidačního příkopu toto neumožňuje a stejně veřejnost – kromě pár nadšených příznivců dronového létání – tuto čistírnu nikdy neuvidí.

S ohledem na to jsme ve VKM dospěli k jinému rozhodnutí: starou ČOV sice zbouráme, ale tu novou postavíme tak, abychom ji mohli veřejnosti při významných výročích ukazovat. Proto projektant dostal zadání, aby se v jeho návrhu zohlednil i aspekt návštěvníka čistírny, tedy možnosti vybudování naučné stezky přímo v jejím areálu.

Pro děti či pro dospělé?

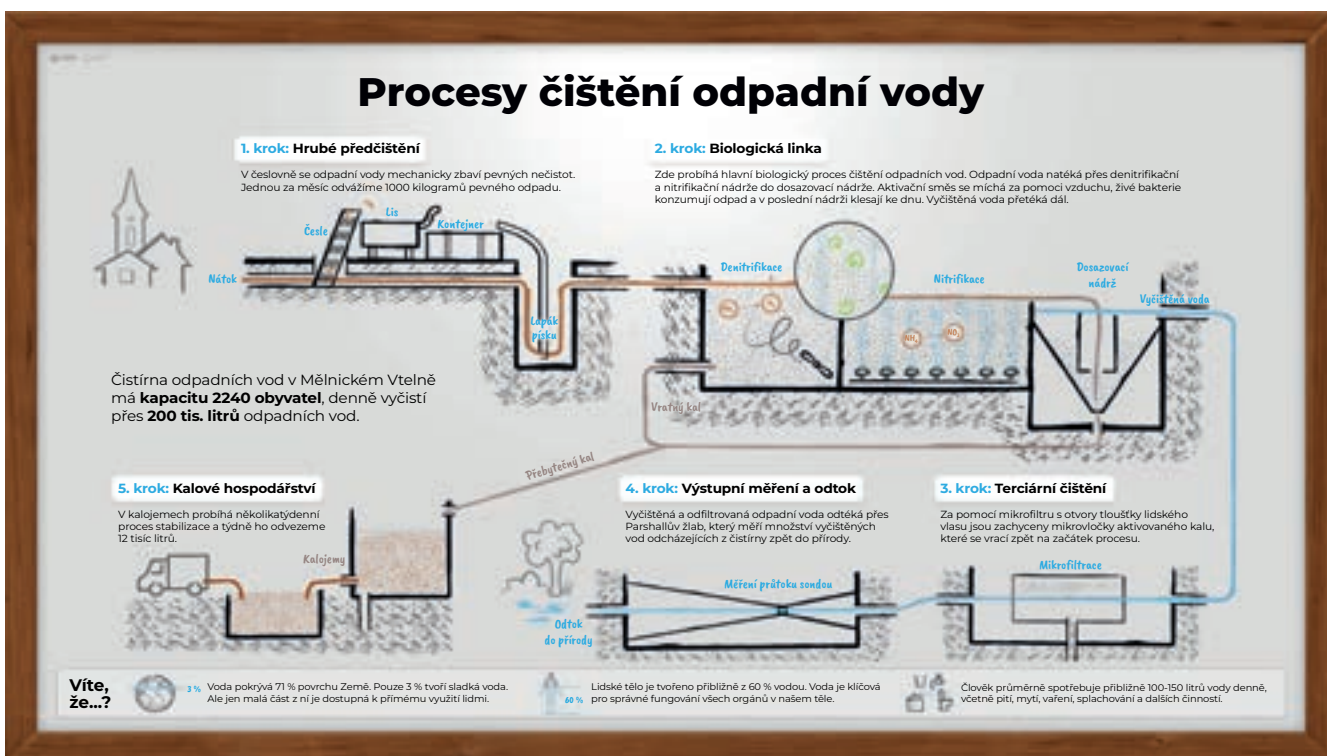
Při první schůzce týmu naučná stezka jsme pochopili, že musíme určit, pro koho tento naučně-vzdělávací okruh děláme. Jiný způsob propagace je třeba zvolit pro děti, jiný pro dospělé či pro studenty středních škol. Rozhodnutí znělo, že cílíme na 3. až 6. třídy základních škol.

Na úvod prohlídky jsme připravili krátký animovaný film, a to nejenom o procesu čištění, ale i o pitné vodě, a samozřejmě jsme přidali i informace o vodárenském systému, který děti každodenně užívají. Informace, že část vody, kterou si jednoduše pustí z vodovodního kohoutku, k nim putovala potrubím i ze vzdálenosti 130 kilometrů, je údaj, který zaskočí nejen děti, ale i dospělé.

ČOV očima návštěvníka

Naučná stezka na ČOV Mělnické Vtelno provází návštěvníky celým procesem čištění – od hrubého předčištění přes biologické a terciární čištění až po finální odtok vyčištěné vody.

Děti se seznámí s tím, že čištění odpadních vod je technologicky složitý, ale zajímavý proces, který chrání životní prostředí a udržuje vodu v čisté podobě. Efekt srovnání toho, co uvidí na česlích a po 20 minutách při ukončení prohlídky na odtoku z čistírny, je až ohromující. A o to nám vlastně jde – ukázat, že má smysl vodu chránit, ukázat, že nic není samo sebou. Chceme s dětmi diskutovat o životním prostředí, poukázat třeba i na to, že naše ČOV má střechy s rostlinným porostem, že k procesu čištění nespotřebujeme pitnou vodu, ale používáme vodu, kterou nám čistírna právě vyčistila, a že hned za čistírnu jsou ma-

Aktuální informace o činnosti SOVAK ČR najdete na www.sovak.cz

Výsledkem čištění je vyčištěná odpadní voda a čistírenský kal

Odvážíme **12 tisíc litrů** přebytečného kalu za týden na ČOV Mělník.

Na odstředivce ČOV Mělník odvodníme **veškerý** produkovovaný kal.

Odvodněný kal z ČOV Mělník odvážíme k dalšímu zpracování.

lé rybníčky plné rozmanitého života. Celá prohlídka se nese v duchu Děláme to pro přírodu.

Video a informační tabule nestačily

V průběhu realizace vzdělávací stezky jsme postupně objevovali nová úskalí prohlídky, která jsme na začátku neočekávali. Když už mluvíme u nitrifikace o aeraci, bylo by přece dobré ji před návštěvníky spustit. A podobných kroků na efekt, které jsou pro děti důležité, jsme identifikovali tolik, že naši IT specialisté museli vyvinout samostatnou aplikaci určenou pro tuto prohlídku. Bylo také nutné stanovit bezpečnostní pravidla pro návštěvníky, limity pro počet dětí na prohlídce a doporučit učitelům, aby před prohlídkou uschovali dětem mobily. V případě pádu telefonu do dosazovací nádrže by se s ním totiž musely nadobro rozloučit. K řešení toho bylo opravdu hodně, mimo jiné vymyslet drobné dárky jako odměny pro závěrečné znalostní otázky. Ale z výsledku máme dobrý pocit. A co na to řeknou naši malí návštěvníci? To teprve uvidíme, neboť prohlídky právě zahajujeme.

ČOV Mělnické Vtelno – vodohospodářská stavba roku 2025

Vodohospodářská stavba roku

Letos na jaře jsme se navíc dozvěděli potěšující zprávu. Naše úsilí při rekonstrukci ČOV bylo oceněno v tradiční soutěži, kterou pořádají spolek SOVAK ČR a Svaz vodního hospodářství ČR. Připravované exkurze v Mělnickém Vtelnu tak můžeme zahajovat větou „Vítejte na vodohospodářské stavbě roku 2025!“

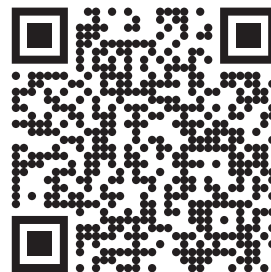
Věříme, že tato úvodní věta celou prohlídku ještě pozdvihne, a oceňujeme i naše spolupracovníky, díky nimž tato krásná stavba vznikla:

- Projektant: D-PLUS PROJEKTOVÁ A INŽENÝRSKÁ a. s.
- Zhotovitel stavby: KUNST, spol. s r. o.
- Provozovatel ČOV: Středočeské vodárny, a. s.

Děkujeme.

Děláme to pro přírodu, děláme to pro budoucnost

Otevřenost, vzdělávání a komunikace s veřejností jsou nedílnou součástí fungování odpovědného vlastníka a provozovatele vodohospodářské infrastruktury. Nová naučná stezka ukazuje, že čištění odpadních vod je základním pilířem ochrany přírody a vody a umožňuje veřejnosti lépe pochopit význam práce vodohospodářů.

Základní kroky čištění odpadních vod

Ing. Josef Živnůstek a tým naučná stezka
Vodárny Kladno – Mělník, a. s.